

AFSNIT 3

De næste melodier er eksempler på, hvordan man kan arrangere melodier i den lidt blødere rytmiske genre: jazzballader, pop, beat, blød rock og lign.. Fællesnævner for melodierne er, at de er noteret med synkoperede rytmer, eller kan spilles synkoperet hvis de ikke er det.

Generelle regler:

HØJRE HÅND

Når en meloditone ligger på et og-slag (2-og eller 4-og), spilles akkorden samtidig, selv om becifringen er noteret ud for 1 eller 3 slaget. Man siger at meloditonen og akkorden ligger på "liftet".

Se næste side "Byen vokser", på 3 slagene i takt 2, 4, 6 og 8.

BEAT/POP: Akkordens toner spilles i højre hånd, - ofte blot som "en håndfuld toner", uden at være så kræsen med hvilke toner der bliver fordoblet.

JAZZ: Akkordens toner spilles i højre hånd, og man spiller med "en håndfuld toner".

I langsommere tempi, undgår man at fordoble septimen, 9.eren mv.

Alt hvad der ligger højere end septimen (maj, 9'er mv.) spilles i højre hånd.

VENSTRE HÅND

BEAT/POP: bruger ofte en punkteret basstemme i langsomme tempi.

Bastonerne ligger på 1 og 3 eller kan spilles på liftet når melodien går det.

JAZZ: Hvor akkorderne ligger i kvintafstand, veksler bassen mellem:

enkelttone og oktav, eller:

enkelttone og lille septim, eller:

enkelttone og kvint, eller:

kvint og lille septim,

Bastonerne ligger på 1 og 3 eller kan spilles på liftet når melodien gør det.

Spil aldrig kun med oktaver i bassen.

Ovenstående er meget generelt. Man kan ikke helt præcist sige, hvad man gør i de forskellige musikgenrer. Det kommer an på den enkelte melodis karakter, - din opfattelse af den, samt din musikalitet, erfaring og tekniske kunnen. Spil melodierne og analysér og lær af arrangementerne.

Og vedr. mine "facitlister":

Jeg har talt meget om mine arrangementer som "facitlister": På den ene side er det betryggende, - når man starter på noget nyt, - at kunne se hvad andre har udtænkt, men på den anden side kan man nok ikke tale om facitlister.

Der er selvfølgelig ikke nogle facitlister i musik, - hvis en anden lærer havde arrangeret disse melodier, var han/hun kommet frem til noget andet.

En stor orkesterleder sagde engang noget i denne retning:

Når man arrangerer, er der ikke noget der er forkert, blot det lyder godt.

Så er problemet selvfølgelig om ens egne ører fungerer godt nok. Her må man bruge andres arrangementer til at danne sig sin egen mening.

“Byen vokser” har beatkarakter (med lidt swing), og arrangementet er typisk for denne genre.

Som omtalt på forrige side, ligger meloditonerne på liftet flere steder (f.eks. H7 i 2. takt), og akkorden spilles samtidig med meloditonen.

I sidste takt spilles D akkorden derfor som ottendedelsnoder.

Venstre hånd er punkteret med lidt gennemgangstoner, og en enkelt basgange (H7).

Når melodien ligger på liftet, gør bassen det også i dette arrangement.

Her i starten får du 2 versioner af hver melodi. Først en helt udskrevet version, og bagefter en som du selv skal arrangere. Siden bliver hjælpen “nedtrappet”.

Byen vokser

Kurt Larsen & Lisbeth Torp

First system of musical notation for 'Byen vokser'. It consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The melody in the treble clef starts on G4 and moves through several notes. The bass line in the bass clef provides accompaniment. Chord symbols are placed above the staff: G, F#ø, H7, Em, Dm7, and G7.

Second system of musical notation for 'Byen vokser'. It consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The melody in the treble clef continues from the previous system. The bass line in the bass clef provides accompaniment. Chord symbols are placed above the staff: C, H, Em, A, G/h, Bbo, Am7, D, and G6.

Third system of musical notation for 'Byen vokser'. It consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The melody in the treble clef continues from the previous system. The bass line in the bass clef provides accompaniment. Chord symbols are placed above the staff: G, F#ø, H7, Em, Dm7, and G7.

Fourth system of musical notation for 'Byen vokser'. It consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The melody in the treble clef continues from the previous system. The bass line in the bass clef provides accompaniment. Chord symbols are placed above the staff: C, H, Em, A, G/h, Bbo, Am7, D, and G6.

Morgenhymne

Musik: Jan Kuby
Tekst: J. Møllehave

C Dm7 Em7 Fmaj G7

Den - ne mor - gens mu - lig - hed. Vi har luft i vo - re

F/c C Am D7 G Em7

lun - ger, hæn - der, øj - ne, ø - re, tun - ger,

Am D7 G G7 Cmaj Dm7 Em7 Fmaj

le - ven - de og gla - de un - ger. Den - ne mor - gens mu - lig - hed.

Fmaj Em7 Dm7 Dbmaj Cmaj

Mellemspil/slutning

C Dm7 Em7 Fmaj G7 F/c C Am D7

G Em7 Am D7 G G7 Cmaj Dm7 Em7 Fmaj

I swing- og bluesmelodier skal bjælkede ottendedele spilles trioliseret. Dvs. at en ottendedel på 1, 2, 3 eller 4 slaget skal være ca. dobbelt så lang som den efterfølgende ottendedel.

I "Visa från Rättvik" på næste side er det noteret som man ofte gør, - med en punkteret ottendedel efterfulgt af en sekstendedel, hvilket heller ikke er særlig præcist.

Efter regn

Harald Herdal / Thomas Alvad

Let swing

Chords: Gm, Dm7, Gm, Bb, F

Chords: Bb, C7, F, C/e, A/c#, Dm, Dm/c, Bb

Chords: Gm, C, F, Gm₃, Dm₇, Gm/Bb, G

Chords: Gm, Dm7, Gm, Bb, F

Det har reg-net i nat, det har reg - net. Al - le blom - ster - ne hen - ne ved heg -

Chords: Bb, C7, F, C/e, A/c#, Dm, Dm/c, Bb

net er be - tyn - ge - de dug - vå - de seg - net, med far - ver som

Chords: Gm, C, F, Gm₃, Dm₇, Gm, G

næs - ten er bleg - net, for - di det har reg-net i nat.

Dette er et arrangement af den afdøde svenske jazzpianist Jan Johansson, som jeg har ændret lidt på.

Typisk for ham og denne genre (folkemusik tilsat et stænk jazz) er lethed i arrangementet, - man spiller overvejende de vigtigste toner i akkorden, og næsten ingen toner bliver fordoblet.

Bemærk "vippebassen" i takterne 5 og 6.

I denne melodi bruges den fordi man kommer fra et dybt Eb, og hvis man fortsatte bassen i dette dybe register, ville det klinge for mørkt i forhold til melodien. Desuden giver det lidt bevægelse.

Visa från Rättvik

Arr. frit efter Jan Johansson

Svensk folkevises

Dm Asus/e A7/c# Dm Am/c

F6 E7 Ebmaj Dm C/e F F#o Gm Gm/Bb₃

1. Asus A 2. Asus A7 A7/c# Dm Gm6/e Fmaj F#o

Gm Dm/f Csus C Bbm/db F/c Bbm/db Dm Bbmaj

Dm/a Am 1. D(m) Slut Dm/f D

De to næste melodier er lidt rockede og spilles med akkorder på næsten alle taktslag. "Kasketten" skal spilles staccato for ikke at blive for tung. Transponér til D og F dur.

Kasketten

Musik: Karen Mortensen

1 G Hm/f# Em D7 C G/h Am7 D7 G

5 G Hm/f# Em D C G/h Am D7 G

Udfyld selv

9 Am D7 G Em7 Am/c D7

13 G Hm/f# Em D C G/h Am D7 G

Udfyld selv

Husker du?

Musik: Jan Kuby

Tung rock/beat

D G/d D D G/d D

F Bb/f F Em7 Asus A7

D G/d D D G/d D

Udfyld selv

F Bb/f F Em7 A F#

Udfyld selv

Hm E7/g# D/a F#/a# Hm Gm/Bb D/a F#/a# Hm

Bb Eø

1. Asus A7 Slutning Asus A7 D

I de to næste melodier har jeg vist flere eksempler på akkordbrydninger i højre hånd. (Omtalt side 29) Lav selv brydninger andre steder end jeg har vist det.

Vandringsmanden

Bjarne Jes Hansen

G D/f# Em Hm7 C G/h Am A7/c# D7

G D/f# Em Hm C D7 G/h G

A A7/c# D D /f# G D

G D/f# Em Hm7 C D7 G C/g G

G D/f# Em Hm7 C G/h Am A7/c# D7

G D/f# Em Hm7 C D7 G/h G

A A7/c# D D /f# G D

G D/f# Em Hm7 C D7 G C/g G

Bastoner i decimafstand: Hvor melodien går trinvis som ottendedele, har jeg lavet en basstemme som går parallelt med melodistemmen i decimafstand, - takterne 7, 12 og 15

I takterne 4 og 8, er der også parallelle decimer, selv om melodien står stille på en punkteret halvnode.

En decim = en oktav plus en (stor/lille) terts.

Bemærk akkordbrydningerne i takt 16

Udfyld selv i de takter hvor der kun er melodistemme.

Alene for dig

Lasse Helner

Am G D/f# D Am G

D/f# D C G/h C G/h C G/h G

D/f# D C D Em D/f# G Am

G/h D/f# C Hm Em7 Dsus D C

G D7/f# Em C G D7 E

De næste 3 melodier er eksempler på noget nyt: **Meloditone alene, efterfulgt af akkord.**

Man spiller meloditonen alene og derefter akkordens toner samtidig, eller dem/den der mangler i akkorden, når man inkluderer melodi- og bastone.

Det er måske en lidt tåget forklaring, men i "Høst" er det vist i takt 4 på Fmaj og takt 5 på Db akkorden. Formålet er at "skubbe" til beatet samt at variere sit spil.

I swing- og andet rytmisk musik, spilles disse toner et halvt- eller helt taktslag efter meloditonen.

Bemærk i takt 2: Man vil ikke spille D7 akkorden samtidig med tonen A, fordi tonen ligger for langt fra 3 slaget hvor D7 hører til.

Akkorderne i takt 8 er en modulation fra F til C dur.

Høst S. D. Nielsen

Let swing

Chord symbols for the first system: F, E7, Aø/eb, D7, Gm7, C7, Fmaj, A7

Chord symbols for the second system: Bb, Db, F, E7, D7, G, C7, F, Am7, Dsus7, G7

Chord symbols for the third system: C, H7, Eø/Bb, A7, Dm7, G7, Cmaj, E7

Chord symbols for the fourth system: F, Ab, C, H7, A7, D, G7, C, F7, C6

Meloditone alene, efterfulgt af akkord er vist i takt 1, 2, 4 og 5 og da det er en blues, spilles ottendedelene trioliseret.

II - V - I kadence: Melodiens akkorder bruger en meget vigtig akkordforbindelse, som man kalder en II, V, I kadence. (Selv om V trinsakkorden ikke altid går til en I trinsakkord).

I Dm som melodien starter i, er II = Eø, V = A7 og I = Dm.

I takt 4 er melodien moduleret ganske kort tid til paralleltonearten F dur (Fmaj) og bruger II, V (Gm7, C7 i takt 3) for at komme dertil.

Man kan have stor hjælp af denne trinforbindelse, når man f.eks. skal udfylde en pause eller hvis melodien bruger så få akkorder at der ikke rigtig sker noget.

Oprindeligt er melodien herunder becifret med de tre hovedakkorder i Dm (I, IV, V) men det giver nogle lange perioder med "tomgang".

I flere af bogens melodier kan du pynte på arrangementet, ved "skubbe" en II trinsakkord ind før en V trinsakkord.

St. James Infirmary blues Joe Primrose

langsom blues/swing

Chord progression for the first system: Dm Eø A7 Dm Eø A7 Dm Gm7 C7 Fmaj Eø A7

Chord progression for the second system: Dm Eø A7 Dm Gm7 Bb7 A7 Dm

Chord progression for the third system: Em F#ø H7 Em F#ø H7 Em Am7 D7 Gmaj F#ø H7

Chord progression for the fourth system: Em F#ø H7 Em Am7 C7 H7 Em

Her hvor vi bor

Rytmask børnesang

Kurt Larsen

F C/e Cm/eb D7 Gm Gm maj/f# Gm7/f C7

The first system of music is in 4/4 time and B-flat major. It consists of two staves. The treble clef staff has a melody of quarter notes: F4, G4, A4, Bb4, C5, Bb4, A4, G4. The bass clef staff has a bass line of quarter notes: Bb3, A3, G3, F3, E3, D3, C3, Bb2. Chord symbols are placed above the treble staff: F, C/e, Cm/eb, D7, Gm, Gm maj/f#, Gm7/f, and C7.

Fmaj/c C11 Fmaj/c C11 Hø Em7 Am7 D7

The second system continues the melody. The treble staff has quarter notes: Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4, Bb3. The bass staff has quarter notes: Bb3, A3, G3, F3, E3, D3, C3, Bb2. Chord symbols are placed above the treble staff: Fmaj/c, C11, Fmaj/c, C11, Hø, Em7, Am7, and D7.

Gm7 C11 F6 C11 F6

The third system continues the melody. The treble staff has quarter notes: Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4, Bb3. The bass staff has quarter notes: Bb3, A3, G3, F3, E3, D3, C3, Bb2. Chord symbols are placed above the treble staff: Gm7, C11, F6, C11, and F6.

G D/F# Dm/F E7 Am Am maj/g# Am7/g D7

The fourth system continues the melody. The treble staff has quarter notes: Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4, Bb3. The bass staff has quarter notes: Bb3, A3, G3, F3, E3, D3, C3, Bb2. Chord symbols are placed above the treble staff: G, D/F#, Dm/F, E7, Am, Am maj/g#, Am7/g, and D7.

Gmaj/d D11 Gmaj/d D11 C#ø F#m7 Hm7 E7

The fifth system continues the melody. The treble staff has quarter notes: Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4, Bb3. The bass staff has quarter notes: Bb3, A3, G3, F3, E3, D3, C3, Bb2. Chord symbols are placed above the treble staff: Gmaj/d, D11, Gmaj/d, D11, C#ø, F#m7, Hm7, and E7.

Am7 D11 G6 D11 G6

The sixth system concludes the melody. The treble staff has quarter notes: Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4, Bb3. The bass staff has quarter notes: Bb3, A3, G3, F3, E3, D3, C3, Bb2. Chord symbols are placed above the treble staff: Am7, D11, G6, D11, and G6.